

Tyrol — perlan í Miðeuropa

Eiden Müller, blaðmaður skrifar her um Tyrol, henda sjáldsama vakra landslutin í Eysturriki við sínum sera dæmliðu íbúgvum.

Sjálvur hefur Eiden vitjað Tyrol margar ferðir og heldur hann, at hetta er eitt tað vakrasta plássið í Europa. Hvat viðvíkur fólkinum, so heldur Eiden, at tyrolarar eru eitt sera dæmlikt og fryntligt fólk.

Vit lata Eiden fáa orðið. Hetta er fyrri partur.

Eiden Müller, blaðmaður skrifar um Tyrol

«Kennst Du das Land Tyrol?» — «kennir tú landið Tyrol?» — eitt orðatak, tíkið kann verða til og sum ferðafólk, turistar, flest øll munnu kennast við. Tey, ið ferðasta hava um mesta av Europa, hava einahelt hetta í huganum, tá tey vitja alurnar har suðuri, har hægsta fjall, Grossglockner, røkkur upp í 3.798 metrar við útsýni til die Steinalpen, Julische, Karnische Alpen og til Dolomitten-fjöllini hinumegin mark, italisku megin til Monte Balso og Adamello, norður til týsku Mittelgebirge og eystur í panoniska slættan. Í Tyrol finnur ein

eisini fjøllini Wiesbachorn (3.570 m), Sonnblick (3.103 m). Toppurin Zittelhaus hefur hægstu veðurstöð í Europu. Á útferðum hendaveg er neyðugt hjá ókunnugum fólki at hava ferðaleiðara við sær, tí annars villist ein. Landsvegurin gongur úr Heiligenblut til bygdina Döllach, har buss-pláss er í fjøllunum; longur norðuri vóru áður gull- og silvurnám. Í Fleissdalinum vóru hægstu nám-ini í okkara heimsparti.

Eitt av vakrastu londum á sumri sum á vetri

Ikki er ov nógv sagt, at Eysturriki — Bundesrepublik Österreich — kann verða talt millum vakrastu lond í Europu við «Ländern» (londum) sínum. Náttúruvakurleikin er allastaðni hin mest: úr Vorarlberg og Tyrol longest har vesturi yvir Steiermark, Graz, Burgenland, Linz og Niederösterreich, fyrri bert at taka nokur av teimum mest kendu nevnum — og ikki at gloyma Wien, høvuðsstaðin, miljónabyin við Donau-anna.

Tað, ið kanska einamest eyðkennir Eysturriki, er hitt stakgóða veðurlagið allar ársins tíðir. Sjáldan er ov heitt á sumri og ov kalt á vetri. Uppi í fjøllunum er svalt á sumri, og hetta ger, at summarhitin ongantið verður ov nógvur. Teir mánaðar, ið «trekkja» flestar turistar eru juli og august, og best kendu býir og bygdir eru á tremur við turistum. Tí er ráðiligt at bileggja sær gistingarpláss í góðari tíð, skal ein fáa nakað burtur úr fríleikum sínum.

Á sumri er veðrið aloftast álitandi. Summi øki hava langar tíðir sólskin frá morgni til kvøldar, sum t.d. Ovara Murtal og Kanzel nærindis Villach. Stóru vøtnini í landspartinum Kärnten: Wöthersee, Millstätter-, Osiacher- og Weissensee hava bestu baðilíkindi, tí hesi vøtn hava passaligan hita fyrri ein, ið kemur úr Norðurlondum at vitja (frá mai og inn í oktober). Bestu heilsuþóttapláss hava opið hús annaðhvørt alt árið ella í minsta lagi 4-6 mánaðar.

Kavin kemur í november

Longu í november byrjar fyrsti kavin at koma — og tá einahelt í Tyrol og Vorarlberg, har vetrartróttur eigur bestu

møguleikar. Á vetri er mjørki ofta í dølunum, og tí slepst undan kaldasta veðri, um somu tíð sum sólarhitin vermir, men ikki átrókandi. Skirennarar leita seinast á vetri til stöð í hálalinum (1200-1500 metrar uppi), um várið til pláss uppafur hægri, (1600-1800 metrar).

Á hægstu fjallatindum ber væl til at renna á skíum bæði í apríl og mai, sumstaðni eisini í juni og juli! Serloyvi (visum) kreyst av øllum útlendingum, uttan týskarum, at sleppa inn í Eysturriki, men í næstu grannalondum sum Italia, Schweiz og Liechtenstein er ikki vist, at visum kreyst í dag. Men ein eigur at minnst til, at Eysturriki fleiri ár aftaná seinna heimsbardaga var hersett land av teimum sameindu stórveldunum. Ferðaðist ein eftir Donau-ánni kravdist leingi russiskt serloyvi í bygdini Au nærhendis Enns. Og fyrstu her-setingarárini var ikki loyvt at taka fotomyndir av russiskum herlegum, vaktarmonnum og vaktarherliðum.

Men hetta tíðarskeið er nú «saga blott». Mangur hefur undrast á, at Eysturriki fleiri ár aftaná kriggið var hersett land undir fremmandum oki, men at tey stórveldini, ið vunnu kriggið, at enda góvust — og Eysturriki gjørdist aftur frælst land, so sum eisini hóvaðu eysturrikarum best. Hetta frælslynta og góðlynta fólk hevði í mong ár verið undir beistaræði Adolf Hitlers, tá ið hesin innlimaði Eysturriki í «tríðja ríki» sitt. Hitler sjálvur var jú frá barnsbeini eysturrikari.

Fremmant gjaldoyra vælkomid

Meðan tað er avmarkað, hvat útlendskur ferðamaður kann flyta inn í Eysturriki av eysturrikskum gjaldoyra (schilling) kunnu óavmarkaðar nøgdir av fremmandum gjaldoyra flytast inn í landið, annaðhvørt í reiðum peningi, ferðakekkum, akreditivum ella hotellseðlum. Við komuna til Alpu-landið skal fremmant gjaldoyra skrásetast á tollstöðini, og útlendingurin fær eitt innflytingarloyvi. Ferðakekkar verða ikki skrásettir og kunnu eisini fritt flytast út úr landinum. Peningabýtan kann fara fram í øllum bankum, hotellum og øðrum gistingarhúsum og hjá ferðamannafølegum, eisini á jarnbreytastøðum í størri býum sum Wien (Westbahnhof), Innsbruck, Kufstein, Linz, Salzburg,

Graz og Villach.

Umframt persónligt viðføri eru lutir sum fototól, ferðaskrivimaskinur, barnavagnar (!), skíir, ítróttarlutir, 200 sigarettir ella 40 sigarir ella 200 gramm av tubakki og 1/4 litur av brennivini loyvt. Vin og brennivín í óopnaðum fløskum verður tollað. At flyta út úr Eysturriki listaverk kreyst serloyvi til.

Ferðamøguleikar

Tað eru mangir móguleikar at koma til Eysturrikis. Hjá feroyingum er í dag lagaligt at fara við flogfari ella rutuskipi til Danmarkar og úr København kann flogið verða til München í Suðurtýsklandi og Aürich í Schweiz — haðani eftir jarnbreyt viðari til Wien, ella við bussum. Eisini eru líkindi at fara eftir jarnbreytini úr København til Vorarlberg og vestara partin av landslutinum Tyrol, til Innsbruck, Kitzbühel, Zell am See (um Kufstein), til landslutinar Steiermark og Kärnten. Við Europa-bussum kann ein ferðast til Innsbruck, Salzburg og Woien um Frankfurt í Týsklandi. Fleiri aðrar farleiðir eru, men ikki ber til at nevna tær allar á hesum staði.

Eysturrikska jarnbreytaleiðslan er sera lagalig. Tá eg seinast var í Eysturriki var 12 1/2% avsláttur á strekkjum meira enn 400 kilometrar, meiri enn 800 kilometrar 20% avsláttur. Hesin avsláttur fevnir um øll tok. Hjá fólki, ið ferðast í bólum er avslátturin uppafur størri.

Fyri hann ella tey, ið ferðast í egnum bili gjøgnum Týskland til Eysturriki hefur alheims «Carnet» ella «Triptyque» kort gildi, men istaðin fyrri at nýta hesi kort kann á landamarkinum til Eysturriki fáast í auto-klubbum «Passiersetel», bæði fyrri 10, 20 og 30 dagar móti ávisum gjaldi. Eisini á tollstöðum fáast slíkir «Passiersetel», og sjálvsagt kreyst alheimsgaldandi koyrikort og ríktisjóðarmerki á bilinum. Bensin og olja er fritt at keypa, men aðrenn farið verður úr Danmark eigur ferðamaðurin at fáa sær allar atkomiligar upplýsingar á ferðamannastovum ella á «Östrígs officielle Touristbureau», Östersgade 10, í København. Kemur ein til landshövuðsstaðin Wien, eigur hin ferðandi at fáa sær allar hentar upplýsingar á Österreichische Verkehrsverbund, Wien I, Hohenstauffengasse 3-5.

Framhald